

**НАЦИОНАЛЕН УЧЕБЕН КОМПЛЕКС ПО КУЛТУРА с
ЛИЦЕЙ ЗА ИЗУЧАВАНЕ НА ИТАЛИАНСКИ ЕЗИК И КУЛТУРА**

Утвърждавам:.....
Директор: /д-р Ив. Капурдов/

**Учебно-изпитна програма за определяне на годишна оценка
по гражданско образование
за XI клас -
Общообразователна подготовка
при самостоятелна форма на обучение**

I. ВИД НА ИЗПИТА

Изпитът е писмен.

II. УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

1. Гражданско образование
2. Свобода и човешко достойнство
3. Унижение и съпротива
4. Власт и авторитет
5. Държава, държавни институции, право
6. Либерална демокрация
7. Народен суверенитет
8. Борба за демокрация
9. Политически плюрализъм
10. Гражданско общество
11. Гражданско участие
12. Ролята на медиите за гражданското участие
13. Гражданска доблест и медиен образ
14. Демократично гражданство
15. Ученикът като гражданин и училището като институция
16. Проектен мениджмънт
17. Гражданите, политиката и демокрацията
18. Справедливост, права и отговорности
19. Справедливост и полза
20. Аз и „другите като мен“
21. Нация и национална идентичност
22. „Ние от Балканите“, „Ние , европейците“
23. Етническа общност и етническо малцинство.
24. Политика към етническите и религиозните малцинства
25. Проблеми на взаимодействието с другите
26. Конструктивно общуване и взаимодействие

III. ОЦЕНЯВАНИ ЗНАНИЯ И КОМПЕТЕНТНОСТИ

- Познава възникването и развитието на идеята за свободна личност и права на човека; Разграничава типове власт и легитимност; Разбира ролята на институциите за регулиране на обществените отношения; Разбира механизмите на властта в различните социални единици (семейство, приятелски кръг, училище, местна общност...) и начините да участва активно в тях като гражданин.
- Познава идеята за демокрация и типовете демокрация (пряка, представителна и демокрация на участието); Разбира връзката между политическо управление, политическо поведение и политическа култура; Разграничава видове изборителни системи (пропорционална, мажоритарна, смесена); Идентифицира и оценява негативното влияние на корупционните практики в изборния процес (купуване и продаване на гласове, принуждаване, манипулации на изборни документи) за справедливото и честно реализиране на представителната демокрация; Осмисля значимостта на върховенството на закона за демокрацията.
- Разбира възможностите на гражданското общество за коригиращо въздействие на политическата власт; Осъзнава възможностите на критическата публичност за противодействие на медийни манипулации и политически популизъм; Познава различни форми на гражданско участие.
- Инициира и участва в значими за училището и местната общност събития; Разглежда процесите в съвременното училище от гледна точка на демократичното гражданство; Използва и прилага компетентностите по гражданско образование за решаване на проблеми на училищната и местната общност.
- Обвързва идеята за правата на човека с понятията свобода, справедливост, равенство и човешко достойнство; Познава основните конституционни права на гражданите на Република България; Познава международни документи за правата на човека (Всеобща декларация за правата на човека, Европейска конвенция за защита на правата на човека и основните свободи, Конвенция за правата на детето), интерпретира степента на приложението им у нас, в Европейския съюз и в света; Разграничава универсални права на човека от колективни и от групово специфични човешки права.
- Различава случаи на нарушения на правата на човека и правата на детето, познава механизми за тяхната защита на национално, европейско и международно ниво; Осъзнава необходимостта от лично участие и отговорност в демократичното вземане на решения на всички нива (семейство, училище, местна общност...); Познава значението на организираното гражданско общество за демократичните процеси; Оценява ролята на неправителствения сектор в гражданското общество.
- Разграничава основните социални групи и общности и разбира спецификата на техните светогледи; Разбира, оценява и обяснява ролята на езика, религията, етническата принадлежност и традициите за социална обвързаност и различия в обществото. Разбира отношенията между групови идентичности и национална идентичност. Прави разлика между етническа и гражданска нация; Познава европейските традиции и ценности и определя мястото на България в световната култура.
- Изследва източниците на идентичност на основните малцинствени групи в страната или в конкретно населено място; Умее да работи с основни документи и институции за защита правата на малцинствата в България и Европа; Разпознава случаи на дискриминация по полов, религиозен, етнически и расов признак, а също и на хора с увреждания и оценява оправдаността на борбата с дискриминацията; Анализира европейската култура и ценности и дава примери за взаимопроникване и културни влияния.
- Ориентира се в източниците на противоречия между отделни етнически и религиозни общности; Разграничава патриотизъм от национализъм; Осъзнава необходимостта за

противодействие срещу насилието и демонстрира стремеж към разрешаване на конфликтни ситуации по градивен начин; Осъзнава своята европейска идентичност и правата и отговорностите на европейското гражданство.

IV. ФОРМАТ НА ИЗПИТА

Изпитът се състои в:

1. Решаване на 20 тестови задачи от затворен тип с четири възможни отговора, от които само един е верен. Всяка задача се оценява с 1 точка за верен отговор и 0 за грешен или задача без отговор.
2. Решаване на 6 тестови задачи със свободен отговор. Всяка задача се оценява в зависимост от пълнотата на отговора. Общ брой точки 25.
3. Задача за създаване на философско есе върху зададен фрагмент с общ брой точки 35.
4. Общият брой точки е 80 и е сума от получените точки на всички задачи.
5. Броят точки се трансформира в оценки по скала:

От 0 т. до 38 т. – Слаб 2

От 39 т. до 44 т. – Среден 3

От 45 т. до 59 т. – Добър 4

От 60 т. до 72 т. – Много добър 5

От 73 т. до 80т. – Отличен 6

V. ВРЕМЕТРАЕНЕ НА ИЗПИТА

Изпитът е с продължителност **три астрономически часа.**

VI. ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА:

- **Учебник по Гражданско образование на издателство „Просвета“. Автори – Христо Тодоров, Майя Грекова, Петя Кабакчиева, Луиза Славкова, Кирил Славчев**